

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

53-2

BRNO 2012

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 53
Volume 53

Číslo 2
Issue 2

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Jiří Juchelka, Soňa Klanicová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Alice Del Maschio
Software Software	Adobe InDesign CS5
Fotografie na obálce Cover Photography	Mikulčice-Valy. Věderko nalezené v jednom z říčních ramen (viz obr. 5. na str. 28)
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Královopolská 147 612 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design s.r.o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2012

Náklad 400 ks

Časopis je na seznamu neinpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.

Copyright ©2012 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. and the authors.

Bewaffung und Reiterausrüstung des 8. bis 10. Jahrhunderts in Mitteleuropa (Zur Form und Beigabensitte von Waffen und Reiterzubehör bei den mährischen Slawen und ihren Nachbarn) – v rámci konferenční řady Internationale Tagungen in Mikulčice, Mikulčice, 25.–27. 5. 2011. Hlavním pořadatelem Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., celkem 52 účastníků, z toho 35 ze zahraničí.

VII. *protohistorická konference Archeologie barbarů 2011. Sociální stratifikace protohistorických komunit na základě výpovědi archeologických pramenů*, Brno, Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i., 3.–6. 10. 2011. Hlavním pořadatelem Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., celkem 64 účastníků, z toho 24 ze zahraničí.

Macht des Goldes, Gold der Macht. Herrschafts- und Jenseitsrepräsentationen zwischen antike und Frühmittelalter im mittleren Donauraum. 23. Internationales Symposium Grundprobleme der frühgeschichtlichen Entwicklung im mittleren Donauraum, Tengelic (Maďarsko), 16.–19. 11. 2011. Hlavním pořadatelem Geisteswissenschaftliches Zentrum Geschichte und kultur Ostmitteleuropas an der Universität Leipzig, celkem 46 účastníků, z toho 44 ze zahraničí.

Jiří Doležal

VÝSLEDKY LETECKÉHO SNÍMKOVÁNÍ ÚAPP BRNO, V. V. I., ZA ROK 2011

Dlouhodobým záměrem Ústavu archeologické památkové péče Brno, v. v. i., je řešení úkolů zabývajících se evidencí a dokumentací archeologických památek. Mezi tyto činnosti patří také letecká prospekce, která je nedílnou součástí ústavu již od jeho založení. Podobně jako v letech minulých se i v roce 2011 se podařilo zrealizovat několik průzkumných letů majících za cíl vyhledávání a dokumentaci archeologických lokalit. Celkem byly provedeny tři prospekční lety jižně a východně od Brna, během kterých se podařilo zachytit porostové příznaky na desítkách lokalit, z nichž některé byly sice již známy z let dřívějších, nicméně je bylo nyní možné pozorovat za mnohem příznivějších podmínek. Znovu tak bylo dokumentováno např. rozsáhlé pohřebiště poblíž Nové Vsi u Pohořelic, včetně početných sídlištních a dalších objektů v jeho blízkém okolí. Lépe než kdy jindy byly patrné také porostové příznaky sídliště východně od Rajhradic. Dále se podařilo zachytit porostové příznaky sídlištního rázu u Opatovic, příznaky sídlištních lokalit byly zjištěny také na katastru Bedřichovic u Šlapanic a dále poblíž obcí Hrušovany u Brna, Luleč, Měnín, Rajhradice, Sívce a Telnice. Není bez zajímavosti, že se podařilo zachytit také špatně viditelné, avšak velmi početné porostové příznaky ukazující na zahloubené objekty na mocenském centru u Němčic, což se minulých v letech přes opakované snímkování terénu doposud nepodařilo. Výsledky leteckého snímkování tak bude možné prov-

nat s geofyzikálním měřením, které je na lokalitě již několik let systematicky prováděno.

Hrušovany u Brna (okr. Brno-venkov)

„Červené vrchy“, v okolí bodu X: 1178468.59 Y: 602011.65, sídliště, nedatováno.

Necelý 1 km jihozápadně od středu obce, na mírném svahu skloněném k východu byly zpozorovány neurčité porostové příznaky, mezi kterými vyniká velký kruhový objekt o průměru cca 5 m.

Luleč (okr. Vyškov)

„Díly za Prahou“, v okolí bodu X: 1156757.81 Y: 573057.39, sídliště, nedatováno.

Na poli v místě vzdáleném necelého 1,5 km od středu obce byly podél levého břehu Lulečského potoka zpozorovány v porostu hůře viditelné rozptýlené objekty sídlištního charakteru.

Měnín (okr. Brno-venkov)

X: 1173087.71 Y: 594161.09, sídliště?, nedatováno

Na poli ve vzdálenosti cca 1 km od středu obce severozápadním směrem byla zachycena kumulace objektů (několik desítek) převážně oválného až kruhového půdorysu (obr. 1).

Opatovice (okr. Brno-venkov)

„Nivy“, okolí bodu X: 1172786.47 Y: 596287.82, sídliště, nedatováno.

V porostu špatně viditelné příznaky sídliště se nacházejí cca 1,8 km SSV od středu obce při levém břehu vodoteče Dunávky. Bylo zde zpozorováno celkem cca 20 objektů (obr. 2).

„Blatňáky“, okolí bodu X: 1173290.79 Y: 596826.65, sídliště, nedatováno.

Na poli vzdáleném cca 1 km SSV směrem od středu obce bylo zpozorováno několik roztroušených příznaků, mezi nimiž vyniká objekt čtvercového půdorysu o straně cca 4x4 m.

O něco dále od středu obce (cca 1,3 km SSV) byly zřetelně pozorovány rozptýlené 2 kruhové a 2 obdélné objekty. Opodál se nacházelo dalších několik příznaků objektů, které však byly v porostu špatně viditelné (obr. 3).

Rajhradice (okr. Brno-venkov)

„Na předním“, okolí bodu X: 1172433.11 Y: 596921.45, sídliště, nedatováno.

Cca 600 m východně od středu obce poblíž ihned vedle průmyslového areálu byla zachycena skupinka cca 30 objektů různých tvarů a velikostí. Porostové příznaky v těchto místech byly sledovány již v letech minulých (obr. 4).

„Na předním“, okolí bodu X: 1172721.14 Y: 596675.10, sídliště, nedatováno.

Obr. 1. Měnín

Obr. 2. Opatovice

Obr. 3. Opatovice

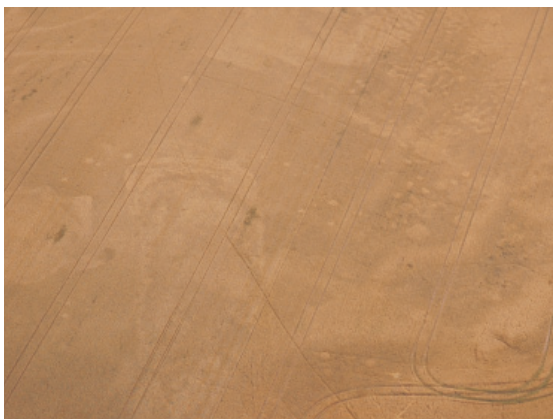
Obr. 4. Rajhradice

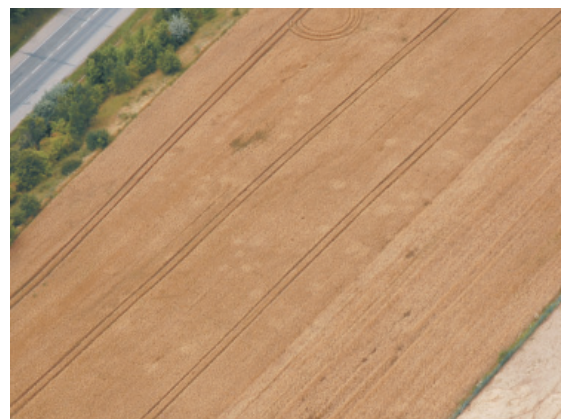
Obr. 5. Rajhradice

Obr. 6. Rajhradice

Obr. 7. Sivice

Obr. 8. Šlapanice-Bedřichovice

Centrum další zjištěné sídlištní polohy se nachází cca 350 m od jihovýchodního okraje průmyslového areálu jihovýchodním směrem. Zde je možné pozorovat jak menší objekty různých tvarů, tak i větší objekty čtvercového půdorysu většinou o straně cca 4 m (zahluobené chaty). Roztroušené sídlištní objekty je možné také sledovat na poli směrem k průmyslovému areálu. I zde jsou porostové příznaky známy již delší dobu (obr. 5).

„Rybníky“, okolí bodu X: 1172376.20 Y: 595738.29, sídliště, nedatováno.

Cca 1,8 km východně od středu obce bylo zachyceno několik desítek sídlištních objektů. U skupiny se nachází také dva větší objekty (6x20 a 4–6x30 m), které patrně nejsou pravěkého původu (obr. 6).

V okolí bodu X: 1172301.36, Y: 596288.98, sídliště, nedatováno.

Na poli cca 1,2 km východně od obce (u průmyslového areálu) se v porostu projevovalo 6–7 špatně čitelných objektů.

Sivice (okr. Brno-venkov)

V okolí bodu X: 1162120.27 Y: 585499.95, sídliště, nedatováno.

Zpozorovaná lokalita se nachází na mírné terénní vlně (svah obrácen k severozápadu) cca 1 km jižně od středu obce Sivice. Ze severu je obtékána bezejmennou vodotečí, která se vlévá v obci Tvarožná do Pozořického potoka. Podařilo se zde zachytit více jak tři desítky menších objektů (obr. 7).

Šlapanice-Bedřichovice (okr. Brno-venkov)

V okolí bodu X: 1162927.32 Y: 590179.48, Pohřebiště?, nedatováno.

Na poli ležícím severně od místní části Bedřichovice mezi silnicí Brno-Vyškov a dálničním přivaděčem bylo

zpozorováno více jak 10 prstencových příznaků, které snad mohou dokládat existenci pravěkého pohřebiště.

O cca 200 m dále na východ byla zpozorována kumulace několika desítek porostových příznaků indikujících sídlištní objekty (obr. 8).

Telnice (okr. Brno-venkov)

V okolí bodu X: 1172135.81 Y: 592207.70, sídliště, nedatováno.

Necelý kilometr západně od středu obce bylo na poli sledováno velké množství porostových příznaků různých velikostí a tvarů, avšak v porostu špatně zachytitelných. Některé objekty lze s určitostí označit jako sídlištní (např. kruhové objekty nebo pravidelné obdélné objekty o stranách 5x4 m). Velká část příznaků ale může být také přírodního původu.

„Od Měnína“, v okolí bodu X: 1172855.83 Y: 592265.71, sídliště, nedatováno.

V poli cca 1,3 km jihozápadně od středu obce byla zachycena kumulace (cca 10) špatně rozlišitelných objektů převážně kruhového až oválného půdorysu (obr. 6).

Víceměřice (okr. Prostějov)

„Zadní kopce“, v okolí bodu X: 1146863.41 Y: 555188.83, výšinné sídliště, doba laténská.

Velká kumulace porostových příznaků byla zachycena v prostoru mocenského centra Němčice (konkrétně na katastru Víceměřic) u křižovatky polních cest severně od nedaleké kóty 257 m.n.m. Objekty byly hustě rozptýleny po celém poli, jehož vegetační podmínky umožnily jejich pozorování. Přestože jsou velmi špatně čitelné, a to především kvůli místní mocné vrstvě černozemě, bude možné jejich porovnání s výsledky geofyzikálního měření, které na lokalitě již několikátým rokem probíhá v rámci grantového projektu „Mocenská centra doba laténské na Moravě“.

Ivan Čížmář